

รายวิชา ประวัติศาสตร์

เรื่อง การประเมินหลักฐาน
ทางประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้สอน ครุניתยา จวบรัมย์

ขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์

1. การกำหนดหัวเรื่อง

การตั้งสมมติฐานในวิธีการทางประวัติศาสตร์
หรือกำหนดประเด็นปัญหาคำถามที่สงสัยต่าง ๆ

2. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ
ที่จะศึกษาโดยมีเกณฑ์ในการจำแนกหลักฐาน

3. การประเมินคุณค่าของหลักฐาน

4. การตีความข้อมูล

5. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ทบทวนการรวบรวมข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์

เกณฑ์ในการจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์

1. การบันทึกของหลักฐาน

- หลักฐานที่เป็น ลายลักษณ์อักษร
- หลักฐานที่ไม่เป็น ลายลักษณ์อักษร

2. ความสำคัญของหลักฐาน

- หลักฐาน ชั้นต้น
- หลักฐาน ชั้นรอง

ขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์

1. การกำหนดหัวเรื่อง

2. การรวบรวมข้อมูล

3. การประเมินคุณค่าของหลักฐาน

4. การตีความข้อมูล

5. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ตราพระนารายณ์ (พุ่มข้าวบิณฑ์)

รัชกาลที่๑ ตราอุณาโลม

การประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับมากที่สุด
โดยมีการประเมินหลักฐานภายในและหลักฐานภายนอก

1. การประเมินหลักฐานภายนอก

การพิจารณาจากลักษณะภายนอกของหลักฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รู้จักตัวหลักฐานนั้นเป็นอย่างดี รวมทั้งรู้ว่าเป็นหลักฐานจริงหรือปลอม สิ่งที่ต้องพิจารณาได้แก่

1. อายุของหลักฐาน
2. ผู้สร้างหรือผู้เขียนหลักฐาน
3. จุดมุ่งหมายของหลักฐาน
4. รูปเดิมของหลักฐาน

2. การประเมินหลักฐานภายใน

เป็นการประเมินสิ่งที่ปรากฏบนหลักฐาน อาทิ ตัวอักษร รูปภาพ ร่องจารึก
ตำหนิ ว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด มีข้อความใดที่น่าสงสัย หรือกล่าวไว้ไม่
ถูกต้อง

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา
ฉบับเยเรเมียส ฟาน ฟลีต และผลงานคัดสรร

พลตรี หม่อมราชวงศ์ ศุภวัฒน์ เกษมศรี
นักประวัติศาสตร์อาวุโสดีเด่น
สมาคมประวัติศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หนังสือพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา
ฉบับเยเรเมียส ฟาน ฟลีตหรือ วันวลิต
เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยุธยาและ
พระมหากษัตริย์ของอยุธยา
พิมพ์เมื่อ พ.ศ.2552

3. การแยกแยะหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ข้อคิดเห็น คือ ทักษะคิด หรือการวิเคราะห์ของผู้บันทึก

ความจริง คือ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ ที่มีการพิสูจน์ ตรวจสอบว่าถูกต้องเป็นจริง

ข้อเท็จจริง คือ ข้อมูลที่เป็นคำอธิบายที่ปรากฏในหลักฐานทั้งหลาย

หลักฐานชั้นที่ 1 เรื่องสงครามยุทธหัตถี

ทำสงครามยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงพระคชาธารพระ
นามว่าเจ้าพระยาไชยานุภาพกับมังสามเกียดพระมหาอุปราชาแห่งหงสาวดี
ทรงพระราชทานพระนามว่าพลายพัตกอโดยผลของสงครามปรากฏว่าสมเด็จพระ
นเรศวรมหาราชเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะ

หลักฐานชั้นที่ 2 เรื่องสงครามช้างเผือก

ช่วงการทำสงครามช้างเผือกในรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิเจ้ากลับหงสาวดีโดยพระองค์ได้เสด็จออกไปรบศึกหงสาพร้อมด้วยสมเด็จพระองค์มเหสีและสมเด็จพระเจ้าเธอพระราชบุตรและนำมาสู่การพ่ายแพ้แก่หงสาวดีในที่สุด

หลักฐานชั้นที่ 3 เรื่องรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

อธิบายเหตุการณ์สำคัญและพระราชกรณียกิจต่างๆในช่วงรัชสมัย
พระบรมไตรโลกนาถ

หลักฐานชั้นที่ 4 ภูมิสังฐาน

ตำแหน่งที่ตั้งสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และสภาพแวดล้อมพื้นฐานของกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่บนเกาะหนองโสน แม่น้ำล้อมเกาะโดยเกาะนั้นมีสังฐานคล้ายสำภา
นาวามีพระราชอาณาเขตกว้างขวางทิศเหนือถึงแดนลาวทิศใต้ถึงแยกแขกมลายู
ทิศตะวันออกถึงแดนเมืองเขมรทิศตะวันตกถึงแดนมอญ

ใบงานที่ 1.2

เรื่องการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานชิ้นที่ เรื่อง

1. การประเมินคุณค่าของหลักฐาน

1.1 การประเมินภายนอก

1) ประเภทของหลักฐาน (จำแนกจาก **ความสำคัญ** ของหลักฐาน)

หลักฐานชั้นต้น ,หลักฐานชั้นรอง

2) จุดมุ่งหมาย

เพื่อบันทึกเรื่องราว.....

1.2 การประเมินภายใน

1) สารสำคัญที่ปรากฏในหลักฐาน

หลักฐานได้บอกอะไรเป็นสิ่งสำคัญ เช่น อธิบายเหตุการณ์ช่วง.....

2) ความเหมาะสมในประเด็นที่จะศึกษา

สิ่งที่เราต้องการศึกษาต่อหรือสงสัยจากเรื่องนี้

เช่น วิศวกรรมบรรพบุรุษไทย

๒. การแยกแยะหลักฐานทางประวัติศาสตร์

- ๑) ที่มาของหลักฐาน
จากที่อ้างอิง
- ๒) ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น
คือสิ่งที่มาจากการเพิ่มเติมอาจจะเป็นความคิด ของผู้เขียน
- ๓) ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง
คำอธิบายหรือเหตุผลเกี่ยวกับความจริงนั้น
- ๔) ข้อมูลที่เป็นความจริง
สิ่งที่เกิดขึ้นจริง

ความสำคัญ การประเมินหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์

เป็นวิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด

การประเมินคุณค่าของหลักฐาน กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารในโลกยุคปัจจุบันที่มีการสร้างข้อมูลเท็จ
จนนำไปสู่การล่อลวงจากการโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ

